

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.06.076.01

Inventaris van het archief van het Rijksbureau voor Keramische Producten en voorgangers, 1939-1950

Versie: 06-07-2021

N.J.W. de Goeje

Nationaal Archief, Den Haag 1993

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Rijksbureau voor Bouwmaterialen, 1939-1945.....	7
Tijdelijk Rijksbureau voor Bouwmaterialen in het bevrijde Nederland, 1944-1945.....	8
Rijksbureau voor Keramische Producten, 1940-1950.....	8
Tijdelijke Rijksbureaus voor Glas, Keramiek en Houtproducten in het Bevrijde Nederland, 1944-1945.....	9
Duitse Bevollmächtigte bij de Rijksbureaus voor de keramische industrie, 1940-1944.....	10
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	12
De verwerving van het archief.....	12
Verwant materiaal.....	13
Beschikbaarheid van kopieën.....	13
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	15
1 RIJKSBUROU VOOR BOUWMATERIALEN, 1939-1945.....	15
1.1 NIET NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN.....	15
1.2 NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN.....	16
1.2.1 INSTANDHOUDING VAN DE ORGANISATIE.....	16
1.2.2 TAAKUITOEFENING.....	16
1.2.2.1 Taakuitoefening op basis van de Distributiewet 1939, de productbeschikking(en) en de distributiebeschikking(en).....	16
1.2.2.2 Uitvoering van aan het rijksbureau gedelegeerde taken.....	17
1.2.2.3 Uitvoeren van controles en opleggen van sancties.....	18
1.3 GEDEPONEERDE ARCHIEVEN.....	18
1.3.1 Commissie van Advies van het Kernbureau Bouwmaterialen, 1939.....	18
1.3.2 Tijdelijk Rijksbureau voor Bouwmaterialen in het bevrijde Nederland, 1944 - 1945.....	18
2 RIJKSBUROU VOOR KERAMISCHE PRODUCTEN, 1940-1950.....	19
2.1 NIET NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN.....	19
2.2 NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN.....	20
2.2.1 INSTANDHOUDING VAN DE ORGANISATIE.....	20
2.2.2.1 Organisatie en administratie.....	20
2.2.1.2 Financiën.....	22
2.2.1.4 Gebouwen en materieel.....	22
2.2.1.5 Personeel.....	22
2.2.2 TAAKUITOEFENING.....	23
2.2.2.1 Taakuitoefening op basis van de Distributiewet 1939, de productbeschikking(en) en de distributiebeschikkingen.....	23
2.2.2.1.1 Voorbereiding en uitvoering van de regelgeving en het distributiebeleid in het algemeen.....	23
2.2.2.1.2 Uitvoering van product- en distributiebeschikkingen.....	24
2.2.2.1.3 Inschrijving van ondernemingen.....	26
2.2.2.1.4 Onderzoek naar voorraden, productie, verwerking en gebruik.....	26
2.2.2.1.8 Verlening van vergunningen.....	26
2.2.2.1.9 Inning van bijdragen, inschrijvings- en consentgelden.....	26
2.2.2.2 Uitvoering van aan het rijksbureau gedelegeerde taken.....	27
2.2.2.2.1 Regeling de in- en uitvoer.....	27
2.2.2.2.2 Vordering van voorraden.....	28

2.2.2.2.3 Prijsvorming en prijsbeheersing.....	28
2.2.2.2.5 Uitvoering Bedrijfsvergunningenbesluit 1941.....	29
2.2.2.2.7 Medewerking aan de afwikkeling van oorlogsgevolgen.....	29
2.2.2.3 Uitvoeren van controle en opleggen van sancties.....	30
2.3 GEDEPONEERDE ARCHIEVEN.....	31
2.3.1 Tijdelijk Rijksbureau voor Glas en Keramiek in het bevrijde Nederland, 1944 - 1945.....	31
2.3.2 Duitse Bevollmächtigte bij het Rijksbureau voor Glas, Keramiek en Houtproducten, 1940 - 1944.....	31
2.3.2.1 Niet naar onderwerp ingedeelde stukken.....	31
2.3.2.2 Naar onderwerp ingedeelde stukken.....	32

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Rijksbureaus op het Gebied van Bouwmaterialen, Glas, Keramiek en Houtproducten

Archiefbloknummer:

E20138

Omvang:

271 inventarisnummer(s)0,10 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Rijksbureau voor Bouwmaterialen, 1939-1945

Rijksbureau voor Verwerkende Industrieën, Sectie Keramische Industrie, 1940-1943

Bevollmächtigte beim Reichsbüro für Glas, Keramik und Holzverarbeitung, 1940-1944

Rijksbureau voor Glas, Keramiek en Houtproducten, 1943-1945

Tijdelijk Rijksbureau voor Bouwmaterialen, 1944-1945

Tijdelijk Rijksbureau voor Glas, Keramiek en Houtproducten, 1944

Tijdelijk Rijksbureau voor Glas en Keramiek, 1944-1945

Rijksbureau voor Keramische Producten, 1945-1949

Rijksbureau voor Metalen en Bouwstoffen, 1949-1950

Centraal Rijksbureau, 1950

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van het Rijksbureau voor keramische producten bevat ondermeer stukken met betrekking tot de productie, regelgeving en distributie van keramische producten, stukken betreffend de in- en uitvoer van producten en stukken betreffende de medewerking aan de afwikkeling van oorlogsgevolgen.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Rijksbureaus op het Gebied van Bouwmaterialen, Glas, Keramiek en Houtproducten, nummer toegang 2.06.076.01, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Rijksbureau Keramische Producten, 2.06.076.01, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

RIJKSBUROU VOOR BOUWMATERIALEN, 1939-1945

Ter voorbereiding van de oprichting van een rijksbureau voor bouwmaterialen werd een Commissie van Advies van het Kernbureau Bouwmaterialen ingesteld. Op 29 juli 1939 werd ir B.A. Verheij, de voorzitter van de Orde van Nederlandse Raadgevende Ingenieurs, door de minister van Economische Zaken benoemd tot voorzitter van de Commissie van Advies. Als secretaris van de commissie werd de ambtenaar van de Afdeling Nijverheid, G.J.M. Stulemeijer, aangewezen. Op 25 augustus werden de overige leden uit het bedrijfsleven voor de commissie uitgenodigd. Gelijktijdig kreeg de commissie van de minister van Economische Zaken haar opdracht: "De taak van de commissie bestaat hierin dat zij mij zal adviseren omtrent de maatregelen, die eventueel ten behoeve van de voorziening met bouwmaterialen voor bedoelde buitengewone omstandigheden (= mobilisatie- of oorlogstijd) op grond van de bestaande economische noodwetgeving zullen moeten worden uitgevoerd".¹ Op 31 augustus hield de commissie haar eerste vergadering en op 1 september stuurde ze al haar advies naar de minister. Hierin wordt gepleit kalk en cement tot distributiegoed te verklaren en een rijksbureau op te richten.² Het Rijksbureau voor Bouwmaterialen is op 4 september 1939 ingesteld op basis van de Distributiewet 1939 en kreeg zijn wettelijke vorm in de Bouwmaterialenbeschikking 1939 nr 1.³ Als directeur is benoemd W.G. Tesser, secretaris van de Vereniging voor Handelaren in Bouwmaterialen in Nederland. Deze was voor de oprichting lid van de Commissie van Advies van het Kernbureau Bouwmaterialen en is door deze commissie ook voorgedragen als directeur van het op te richten rijksbureau. W.G. Tesser bleef gedurende de gehele oorlog directeur van het rijksbureau. Direct na de bevrijding werd hij ontslagen. Er is vervolgens tot de opheffing van het rijksbureau geen nieuwe directeur meer benoemd. Gelijktijdig met het Rijksbureau voor Bouwmaterialen wordt ook een Commissie van Bijstand voor het Rijksbureau voor Bouwmaterialen ingesteld. Deze commissie bestond goeddeels uit dezelfde leden als de Commissie van Advies voor het kernbureau. Ook de voorzitter en de secretaris waren dezelfde. De Commissie van Bijstand van het Rijksbureau voor Bouwmaterialen had tot taak de directie van het rijksbureau gevraagd en ongevraagd van advies te voorzien. In de Bouwmaterialenbeschikking wordt met name de advisering op het gebied van de algemene ontheffingen voor vergunningverlening genoemd. De commissie van bijstand was bedoeld om de stem van het bedrijfsleven te laten horen. Op 12 januari 1942 werd de Commissie van Bijstand, in die beschikking Commissie van Advies genoemd, opgeheven.⁴ In oktober 1939 werd een subcommissie Vaststelling Urgentie Bouwbehoeften van de commissie van bijstand van het Rijksbureau voor Bouwmaterialen opgericht. Voorzitter is H. van der Kaa, Hoofdinspecteur van de Volkshuisvesting en lid van de Commissie van Bijstand van het Rijksbureau voor Bouwmaterialen. De rest van de commissie bestond deels uit leden afkomstig uit de commissie van bijstand en deels uit vertegenwoordigingen van het Rijksbureau voor Metalen en het Rijksbureau voor Hout. Deze commissie had tot taak de urgentie vast te stellen van de bouwbehoeften op het gebied van de woning en utiliteitsbouw, rekening houdend met de beschikbare hoeveelheid bouwmaterialen. Wanneer de subcommissie is opgeheven is niet duidelijk, waarschijnlijk is dat begin 1940 geweest.⁵ In augustus 1945 werd het Rijksbureau voor Bouwmaterialen opgeheven en het voltallige personeel ontslagen. De taken van dit bureau gingen over op het Rijksbureau voor Glas, Keramiek

1 ARA, archief Dir. H. en N., nummer toegang: 2.06.001, inv.nr 5438. Brief van 25 aug. 1939 nr 45831 N.

2 Zie inventarisnummer 1.

3 Bouwmaterialen Beschikking 1939 nr 1, Ministerieel Besluit (M.B.) 4 september 1939 nr 48907 N, in: Nederlandse Staatscourant (Stcrt) 4 september 1939 nr 172a.

4 Besluit Secretaris Generaal (B.S.G.) 12 januari 1942 nr 11S, in Stcrt. 1942 nr 7.

5 Zie inventarisnummer 15.

en Houtproducten welke meteen omgedoopt werd tot Rijksbureau voor Keramische Producten.⁶ Voor de sector bouwmaterialen werden de noodzakelijke werkkrachten weer in dienst genomen uit het ontslagen personeel van het Rijksbureau voor Bouwmaterialen.

TIJDELIJK RIJKSBUROU VOOR BOUWMATERIALEN IN HET BEVRIJDE NEDERLAND, 1944-1945

Door de bevrijding van zuidelijk Nederland in september 1944, werd dit deel afgesneden van de distributieorganisaties van het nog bezette deel van Nederland. Om te voorkomen dat een economische chaos zou ontstaan in Zuid Nederland zijn door het Militair Gezag al spoedig economische maatregelen getroffen. Ten eerste werden alle distributiemaatregelen, getroffen in het bezette Nederland, ook geldig verklaard voor het bevrijde Nederland. Daarnaast werd het Tijdelijk College van Algemene Commissarissen voor Landbouw, Handel en Nijverheid ingesteld. Dit college had tot taak de volkshuishouding weer in goede banen te leiden. Dit college functioneerde al eerder dan haar wettelijke oprichtingsdatum op 15 november 1944.⁷ Een van de zaken die het college regelde was het oprichten van tijdelijke rijksbureaus om de distributie te regelen. Op 6 november 1944 werd het Tijdelijk Rijksbureau voor Bouwmaterialen in het bevrijde Nederland opgericht. Het tijdelijk rijksbureau was gevestigd te Tilburg. Tot directeur werd P.G.D. Keusters benoemd.⁸ De opzet van het rijksbureau was gelijk aan die van het rijksbureau in het bezette Nederland, ook het tijdelijk rijksbureau had een Commissie van Bijstand. Op 11 juni worden de tijdelijke rijksbureaus opgeheven.⁹ Het voormalige Tijdelijk Rijksbureau voor Bouwmaterialen wordt dan omgevormd tot een bijkantoor van het gewone Rijksbureau voor Bouwmaterialen en wordt per augustus 1945 bijkantoor van het Rijksbureau voor Keramische Producten.

RIJKSBUROU VOOR KERAMISCHE PRODUCTEN, 1940-1950

De bemoeienissen met de keramische industrie in het kader van de Distributiewet 1939 werden niet ingeleid door een kernbureau. Pas tijdens de oorlog is de keramische sector binnen de distributie komen te vallen. Op 5 augustus 1940 nam deze bemoeienis haar aanvang toen het Rijksbureau voor Verwerkende Industrieën werd opgericht.¹⁰ Het Rijksbureau voor Verwerkende Industrieën kwam onder leiding te staan van een gedelegeerde van het Ministerie van Economische Zaken, de chef van de Afdeling Nijverheid, E.L. Kramer. Het Rijksbureau bestond bij haar oprichting uit twee secties: 1° de Sectie Keramische Industrie, onder leiding van de gedelegeerde van het Ministerie van Economische Zaken F.Ph. Groeneveld en 2° de Sectie Grafische Industrie onder Leiding van H. Koechlin. In de praktijk bleken de secties te functioneren als zelfstandige Rijksbureaus en keer op keer worden ze ook als zodanig genoemd. Kort na de instelling van het rijksbureau werden vele soorten aardewerk, porselein en glas onder de distributiewet geplaatst.¹¹ Uitgesloten waren hierbij bouwmaterialen en vlakglas welke onder het Rijksbureau voor Bouwmaterialen vielen. De invulling van de taakuitoefening van de Sectie Keramische Industrie gebeurde uiteindelijk op basis van de Beschikking Verwerkende Industrieën 1940 nr 2.¹² Op 20 december 1940 werd de gedelegeerde van de Sectie Keramische Industrie als hoofd vervangen door een directeur, M.J.W.A. Verhoeven. De gedelegeerde, F.Ph. Groeneveld, werd lid van de, op 21 december 1940, Commissie van Advies voor de Sectie Keramische Industrie. Als voorzitter van deze commissie werd W.G. Lingbeek benoemd. De overige leden waren H.A.P. Pijnacker en J. Regout.¹³ Op 12 januari 1942 werd de Commissie van Advies opgeheven.¹⁴ In

6 M.B. 1 augustus 1945 nr. 6832 HV, in Stcrt. 9 augustus nr 44.

7 Verordening van de Chef van de Staf Militair Gezag, 15 november 1944 nr 42, in Publicatieblad van het Militair Gezag (P.M.G.) nr 9.

8 Zie inventarisnummer 13

9 Verordening van de Staf Militair Gezag 7 juni 1945 nr 124, in: P.M.G. nr 33.

10 Beschikking Verwerkende Industrieën 1940 nr 1, B.S.G. 5 augustus 1940 nr 37623 N, in: Stcrt. 5 augustus 1940 nr 150.

11 B.S.G. 21 augustus 1940 nr 41603, in: Stcrt. augustus 1940 nr. 162

12 Beschikking Verwerkende Industrieën 1940 nr 2, B.S.G. 21 november 1940 nr 38515 NG, in Stcrt. 1940 nr 231.

13 B.S.G. 20 december 1940 nr 49203 NO kabinet, in: Stcrt. 1940 nr 249.

14 B.S.G. 12 januari 1942 nr 11S, in: Stcrt 1942 nr 7.

augustus 1943 werd het Rijksbureau voor de Verwerkende Industrie nagenoeg ontmanteld. De sectie Grafische Industrie ging samen met het Rijksbureau voor Papier en de Sectie Keramische Industrie werd losgemaakt en verzelfstandigd. Zij kreeg daarbij een deel van de taken van het Rijksbureau voor Hout, namelijk de zorg voor producten voor huishoudelijk gebruik waarin hout verwerkt was zoals tafels en stoelen. Dit nieuw gevormde Rijksbureau heette voortaan Rijksbureau voor Glas Keramiek en Houtproducten.¹⁵ Vrij kort na de bevrijding, in augustus 1945, werd het Rijksbureau voor Bouwmaterialen opgeheven en gingen de taken van dit bureau over op het Rijksbureau voor Glas, Keramiek en houtproducten dat meteen omgedoopt werd tot Rijksbureau voor Keramische Producten.¹⁶ De taak op het gebied van de houtproducten ging daarbij terug naar het Rijksbureau voor Hout. In april 1949 fuseerden het Rijksbureau voor Keramische producten en het Rijksbureau voor Metalen en vormden vervolgens het Rijksbureau voor Metalen en Bouwstoffen.¹⁷ Per 17 januari 1950 fuseerde dit laatste Rijksbureau met het Rijksbureau voor Tabak en Tabaksproducten om vervolgens gezamenlijk Centraal Rijksbureau te worden genoemd.¹⁸ Dit Centraal Rijksbureau is uiteindelijk verantwoordelijk voor de afwikkeling van de taken van de rijksbureaus die omstreeks deze tijd worden opgeheven.

TIJDELIJKE RIJKSUREAUS VOOR GLAS, KERAMIEK EN HOUTPRODUCTEN IN HET BEVRIJDE NEDERLAND, 1944-1945

Door de bevrijding van zuidelijk Nederland in september 1944, werd dit deel afgesneden van de distributieorganisaties van het nog bezette deel van Nederland. Om te voorkomen dat een economische chaos zou ontstaan in Zuid Nederland zijn door het militair gezag al spoedig economische maatregelen getroffen. Ten eerste werden alle distributiemaatregelen, getroffen in het bezette Nederland, ook geldig verklaard voor het bevrijde Nederland. Daarnaast werd het Tijdelijk College van Algemene Commissarissen voor Landbouw, Handel en Nijverheid ingesteld. Dit college had tot taak de volkshuishouding weer in goede banen te leiden. Dit college functioneerde al eerder dan haar wettelijke oprichtingsdatum op 15 november 1944.¹⁹ en van de zaken die het college regelde was het oprichten van tijdelijke rijksbureaus om de distributie te regelen. Op 10 november 1944 werd het Tijdelijk Rijksbureau voor Glas, Keramiek en Houtproducten in het Bevrijde Nederland opgericht. Het tijdelijk rijksbureau was gevestigd te Eindhoven. Tot directeur werd E. Gianioten benoemd. Op 12 december werd het gehele rijksbureau naar Maastricht verplaatst en kwam het onder leiding van Th.J.G. Toebosch. Op 19 december werd het rijksbureau gesplitst in een Tijdelijk Rijksbureau voor Glas en Keramiek in het Bevrijde Nederland, gevestigd te Maastricht onder leiding van Th.J.G. Toebosch en een Tijdelijk Rijksbureau voor Houtproducten in het Bevrijde Nederland, gevestigd te Eindhoven onder leiding van E. Gianioten.²⁰ De opzet van de rijksbureaus was gelijk aan die van het rijksbureau in het bezette Nederland, ook de tijdelijke rijksbureaus hadden een Commissie van Bijstand. Na de bevrijding zijn de Tijdelijke Rijksbureaus op 11 juni 1945 opgeheven en omgezet tot bureaus van het rijksbureau voor de zuidelijke provincies.²¹ Bij de vorming van het Rijksbureau voor Keramische producten in augustus 1945 is het bureau voor houtproducten toegevoegd aan het Rijksbureau voor Hout. Glas en Keramiek kwam bij het Rijksbureau voor Keramische Producten.

15 Glas, Keramiek en Houtproduktenbeschikking 1943 nr 1, B.S.G. 24 augustus 1943 nr. 40537NG, in: Stcrt. 28 september 1943 nr 188.

16 Keramische produktenbeschikking 1945 nr 1, MB 1 augustus 1945 nr 6832 HV, in: Stcrt. 9 augustus 1945 nr 44.

17 M.B. 5 april 1949 nr 6339 HN/PD, in: Stcrt. 6 april 1949 nr 68.

18 M.B. 16 januari 1950 (zonder nummer), in: Stcrt. 17 januari 1950 nr 12.

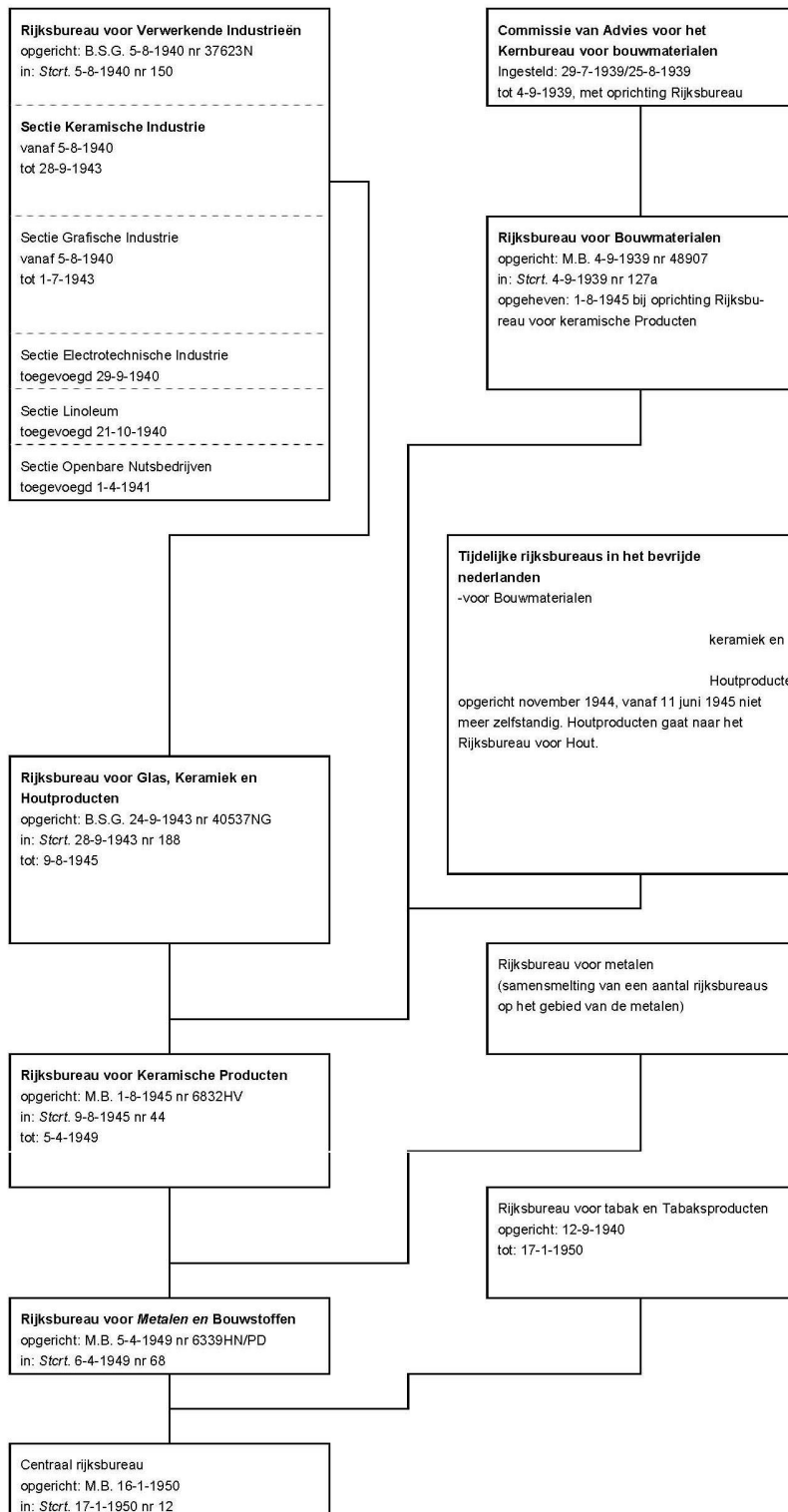
19 Verordening van de Chef van de Staf Militair Gezag, 15 november 1944 nr 42, in P.M.G. nr 9.

20 ARA, Archief van het College van Algemene Commissarissen voor Landbouw, Handel en Nijverheid voor het Bevrijde Nederlandse Gebied, nummer toegang 2.06.029.01, inv.nr 18, map 1.

21 Verordening van de Staf Militair Gezag 7 juni 1945 nr 124, in: P.M.G. nr 33.

DUITSE BEVOLLMÄCHTIGTE BIJ DE RIJKSUREAUS VOOR DE KERAMISCHE INDUSTRIE, 1940-1944

Direct nadat de Duitse bezetting van Nederland was begonnen, namen ook de bemoeienissen van de Duitse autoriteiten met de Nederlandse economie een aanvang. De Duitse bemoeienissen geven een onduidelijk beeld omdat vele instanties zich in de Nederland met dezelfde taken bezighielden. In eerste instantie ging dit uit van de Rüstungs Inspektion, een militaire organisatie, waaronder een Abteilung Gewerbliche Wirtschaft viel. Deze was weer in Gruppen verdeeld. Deze Gruppen hadden elk een aantal takken van de nederlandse economie tot hun taakgebied. Een vertegenwoordiger van een Gruppe was Referent het gebied van een van die takken. De Keramische Industrie had te maken met de Gruppe Steine und Erden en de Gruppe Leder, Glas und Sonstige Industrien. De Referenten werden in 1942 Bevollmächtigten bij de rijksbureaus. De Rüstungs-Inspektion ging gedurende de oorlog op in of samen met het General Kommissariat für Finanz und Wirtschaft, een civiele organisatie. De Bevollmächtigten werden zo deel van die organisatie. Bevollmächtigten bij de rijksbureaus op keramisch gebied waren tot juli 1943 K. Hesse, daarna tot Dolle Dinsdag (5 september 1944) dr Schmitt en uiteindelijk dr Volckmann. De Bevollmächtigte hield kantoor in het gebouw van het rijksbureau voor Glas, Keramiek en Houtproducten en had tot taak te bemiddelen tussen de Duitse autoriteiten en de Nederlandse rijksbureaus. Alle ex- en importopdrachten naar en uit Duitsland werden door het rijksbureau via hem verzonden. Daarnaast verzamelde hij gegevens voor de Duitsers betreffende de mogelijkheden van de Nederlandse economie en het gebruik dat Duitsland daarvan zou kunnen maken.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER**DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF**

Overbrenging van een overheidsarchief

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1 RIJKSBUROU VOOR BOUWMATERIALEN, 1939-1945

1.1 NIET NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN

- 2-5** Maandverslagen
1939-1944 1 pak, 3 omslagen
- 2** Rijksbureau, augustus 1939 - december 1944, 1 pak
juli 1940, oktober - december 1941 ontbreken
- 3** Rijksbureau, januari 1941 - december 1941
Dit zijn verslagen samengesteld ten behoeve van het verslag dat het departement maakt voor dr. Fischböck, hoofd van het General Kommissariat für Finanz und Wirtschaft, 1941 - 1943. Zie inv.nr. 63
- 4** Prijzenbureau van het Rijksbureau, januari 1941
- 5** Afdeling "Samengestelde Bouwmaterialen" later afdeling "Bouwmaterialen Hoofdgroep V", januari 1942 - juli 1942
- 6-7** Weekverslagen
1939-1945 2 omslagen
- 6** van G.J.M. Stulemeyer, secretaris van de Commissie van Bijstand bij het Rijksbureau over het Rijksbureau, 24 september 1939 - 13 april 1940
- 7** Rijksbureau, 29 september 1939 - november 1939, 28 mei 1945 - 26 augustus 1945.
- 8** Persberichten van het Ministerie op het taakgebied van het rijksbureau
1939-1944 1 omslag
- 9** Modellen van formulieren voor inschrijving, enquêtering en vergunningverlening
1939-1945 1 pak
- 10** Circulaires, voorgedrukte standaardbrieven en formulieren nrs 1-709, met inhoudsopgave op de circulaires nrs. 16-479
1939-1945 1 pak
- 11** HIBIN Documentatie, een uitgave van de Vereniging voor Handelaren in Bouwmaterialen in Nederland met de wettelijke voorschriften, adviezen en adressen voor de leden
1940-1943 1 omslag
- 12** Notulen van de vergaderingen van afdelingschefs, januari 1943-september 1944
1943-1944 1 omslag
- 13** Verslagen van het Tijdelijk Rijksbureau voor Bouwmaterialen te Tilburg, november 1944 - februari 1945
1945 2 stukken

1.2 NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN

1.2.1 INSTANDHOUDING VAN DE ORGANISATIE

14	Stukken betreffende de Commissie van Bijstand van het Rijksbureau voor Bouwmaterialen 1939-1940	1 omslag
15	Stukken betreffende instelling en werkzaamheden van de subcommissie Vaststelling Urgentie Bouwbehoeften 1939-1940	1 omslag
16	Stukken betreffende organisatie, regeling der werkzaamheden, administratie en archief 1939-1944	1 omslag
17	Plan voor een distributiesysteem voor bouwmaterialen 1940	1 stuk
18	Handleidingen voor de administratieve procedures van het rijksbureau 1941-1944	1 omslag
19	Accountantsrapport over 1942 1944 <i>Zie ook inventarisnummer 87</i>	1 stuk
---	Stukken betreffende de geschiedschrijving over het Rijksbureau voor Bouwmaterialen gedurende de oorlogstijd 1945-1948 <i>Zie inventarisnummers 77-79</i>	3 omslagen

1.2.2 TAAKUITOEFENING

1.2.2.1 TAAKUITOEFENING OP BASIS VAN DE DISTRIBUTIEWET 1939, DE PRODUCTBESCHIKKING(EN) EN DE DISTRIBUTIEBESCHIKKING(EN)

20	Stukken betreffende totstandkoming en uitvoering van de wet- en regelgeving op het gebied van bouwmaterialen 1939-1943	
21	Bedrijfsdossier betreffende de firma Kerckhoffs te Beek in Limburg, handelaar in graan en kunstmest waaronder poederkalk 1939-1944 <i>Dossier, als voorbeeld bewaard</i>	1 omslag
22	Overzichten van voorraden bouwmaterialen 1940, 1943	2 stukken
23	Brief aan de Nederlandse Vereniging van Tegelhandelaren betreffende een verbod voor de levering van tegels voor beschildering of beplakking, doorslag 1942	1 stuk
24	Stukken betreffende de tewerkstelling en vrijstelling daarvan in de Arbeitseinsatz	

	voor werknemers in de industrie 1943	1 omslag
25	Overzichten van stilgelegde steen- en dakpannenfabrieken [1943]	1 omslag
26	Nota voor en verslag van een bespreking tussen het departement en de Rijksbureaux voor Hout en voor bouwmaterialen over de algemene toestand op het terrein van beide rijksbureaux 1944	1 omslag
27	Stukken betreffende de distributie van bouwmaterialen z.j.	1 omslag
1.2.2.2 UITVOERING VAN AAN HET RIJKSBUREAU GEDELEGEERDE TAKEN		
28	Stukken betreffende taak, procedures en taakuitvoering inzake de in- en uitvoer 1939-1942	3 stukken
241-245	Correspondentie met particulieren, bedrijven en instellingen betreffende de vaststelling van de prijzen van bouwmaterialen 1940-1943	3 pakken en 2 omslagen
241	Directie van Handel en Nijverheid 1940-1941	
242	Gemachtigde voor de Prijzen 1941-1942, omslag	
243	Particulieren, bedrijven en handelaren in bouwmaterialen 1940-1942 <i>Alfabetisch geordend op geadresseerde en/of afzender.</i>	
244	Rijksbureau voor Verwerkende Industrieën, sectie Keramische Industrie 1940-1943, omslag	
245	Vereniging van Handelaren in Bouwmaterialen in Nederland 1940- 1943	
246	Stukken betreffende de vaststelling van standaardprijzen van producten, alfabetisch geordend op product, 1940-1944.	1 omslag
247-249	Stukken betreffende de prijsvorming, prijsbeheersing en controle van de prijzen, 1940-1945.	3 omslagen
247	Glas 1940-1943	
248	Kalk en mergel 1940-1945	
249	Spiegelglas 1940-1943	
250	Rapporten betreffende de prijsvorming bij diverse ondernemingen, 1941-1943.	1 pak
29	Agenda's, notulen en vergaderstukken van 'driehoeks'vergaderingen ten departemente betreffende de verlening van vergunningen tot prijsverhogingen aan bedrijven 1942	1 omslag
30	Stukken betreffende de werking en uitvoering van het bedrijfsvergunningenbesluit 1941-1944	1 omslag

1.2.2.3 UITVOEREN VAN CONTROLES EN OPLEGGEN VAN SANCTIES

- 31** Stukken betreffende de uitvoering van controles
1941-1943 1 omslag

1.3 GEDEPONEERDE ARCHIEVEN**1.3.1 COMMISSIE VAN ADVIES VAN HET KERNBUREAU BOUWMATERIALEN, 1939**

- 1** Stukken betreffende advisering over het oprichten van een rijksbureau en over het vaststellen van noodzakelijke maatregelen op het gebied van bouwmaterialen
1939 1 omslag

1.3.2 TIJDELIJK RIJKSBUROU VOOR BOUWMATERIALEN IN HET BEVRIJDE NEDERLAND, 1944 - 1945

- 32** Circulaires en enquête formulieren
1944-1945 1 omslag
- Verslagen van de werkzaamheden over de periode november 1944 - februari 1945
Dit stuk is aan te vragen onder nummer 13.
- Accountantsrapport betreffende het Tijdelijk Rijksbureau voor Bouwmaterialen te Tilburg, over 1944-1945
1946 1 omslag

2 RIJKSBUROU VOOR KERAMISCHE PRODUCTEN, 1940-1950**2.1 NIET NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN**

- 33-36** Notulen en vergaderstukken
1941-1949 4 omslagen
- 33** incidentele besprekingen en vergaderingen met instanties, industrie, bedrijfs- en vakorganisaties op het gebied van de productie van en de handel in bouwmaterialen, aardewerk, glas en houtproducten, 1941-1948
- 34** vergaderingen van de chefs organisatie van de rijksbureaux, het Centraal Distributiekantoor en Dienst voor de Algemeen Gemachtigde voor de in beslag genomen Goederen (Abego), 1943-1944
- 35** interne vergaderingen, 1945-1946, z.j.
- 36** vergadering met directeuren van de rijksbureaux, 1949.
- 37-41** Circulaires, voorgedrukte standaardbrieven en formulieren, genummerd 1940-1949 4 pakken, 1 omslag
De ontbrekende nummers onder de 150 zijn vaak interne circulaires. Zie inventarisnr. 60
- 37** nummers 1 - 400, 26 november 1940 - augustus 1942
- 38** nummers 401-700, augustus 1942 - mei 1944
- 39** nummers 701-1100, 21 april 1944 - 12 april 1946
- 40** nummers 1101-1420, 16 april 1946 - augustus 1949
- 41** buiten de numerieke reeks, 1942, 1 omslag
- 42** Persberichten en teksten voor persberichten van het rijksbureau of op het taakgebied van het rijksbureau
1940-1946 1 omslag
- 43** Documentatie Keramische Industrie, samenvattingen van in tijdschriften opgenomen regelingen verordeningen en andere berichten die voor de keramische industrie van belang zijn
1940-1944 1 pak
- 44** Industrieb Bericht, van het de Afdeling Nijverheid van het Ministerie van Handel, Nijverheid en Scheepvaart bevattende mededelingen over individuele bedrijven
1940-1942 1 omslag
- 45-48** Maandverslagen van het Rijksbureau
1940-1949 4 omslagen
- 45** Sectie Keramische industrie van het Rijksbureau voor Verwerkende Industrieën, augustus 1940 - augustus 1943
- 46** Rijksbureau voor Glas, Keramiek en Houtproducten, september 1943 - februari 1945
- 47** Rijksbureau voor Keramische Producten, juli 1945 - januari 1949
- 48** ten behoeve van het verslag dat het departement maakt voor dr. Fischböck, hoofd van het General Kommissariat für Finanz und Wirtschaft, januari 1941 - januari 1943
Zie voor de samenstelling van de verslagen voor dr. Fischböck inventarisnummer 63
- 49-55** Maandverslagen van afdelingen van het Rijksbureau
1941-1949 7 omslagen

49	Afdeling Controle over de opsporingswerkzaamheden en sanctiemaatregelen inzake distributie overtredingen, september 1941 - juni 1943	
50	Afdeling Prijzen en Statistiek, december 1942 - juli 1943 <i>Zie ook inv.nr 51</i>	
51	Afdeling Controle, juli 1943 - juli 1944 <i>Zie ook inv.nr 50</i>	
52	Sectie Kurk, november 1943 - januari 1945	
53	Afdeling Bedrijfsvergunningen, november 1945 - maart 1949	
54	Afdeling distributie bouwmaterialen, december 1945 - mei 1946	
55	Afdeling Distributie A (Glas en Keramiek), mei 1946	
56-57	Maandverslagen van districtskantoren van het Rijksbureau 1944-1945	2 omslagen
56	Haarlem, januari - mei 1945	
57	Leeuwarden, november 1944 - april 1945	
58	Maandelijke rapporten betreffende aan- en verkoop, in- en uitvoer, productie, prijzen en personeel in de aardewerk en glasindustrie en groothandel, januari 1942 - december 1943	1 omslag
2.2 NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN		
2.2.1 INSTANDHOUDING VAN DE ORGANISATIE		
2.2.2.1 ORGANISATIE EN ADMINISTRATIE		
59	Correspondentie over oprichting, benoemingen in en opheffing van de commissie van Advies bij het rijksbureau 1940-1942	1 omslag
60	Interne mededelingen en instructies 1940-1949	1 omslag
61	Stukken betreffende de organisatie en administratie 1940-1948	1 omslag
62	Stukken betreffende postafhandeling, werking en inrichting van de afdeling archief en postzaken 1940-1946	1 omslag
63	Ingekomen stukken betreffende de samenstelling van de Maandrapporten dr. Fischböck 1941 <i>Zie voor deze verslagen inventarisnummers 3 en 48</i>	1 omslag
64	Ingekomen stukken betreffende contacten met en de verhouding tot de Duitse autoriteiten 1941-1943	1 omslag
65	Stukken betreffende de instelling en samenstelling van commissies waarin het rijksbureau vertegenwoordigd is 1941-1943	1 omslag

-
- 66** Stukken betreffende de verhouding tussen het rijksbureau en de bedrijfsorganisaties en de overdracht van taken aan de bedrijfsorganisaties 1941-1944 1 omslag
- 67** Overzichten van taak en werkzaamheden 1941-1946 1 omslag
- 68** Correspondentie betreffende klachten over de werkzaamheden van het rijksbureau 1942-1947 1 omslag
- 69** Nota betreffende de administratieve werking van het meubelverdelingsbureau te Amsterdam met voorbeeld formulieren 1943 1 omslag
Dit bureau is afkomstig van het Rijksbureau voor Hout en in 1943 overgegaan naar het Rijksbureau voor Glas Keramiek en Houtproducten
- 70** Brieven aan het Departement van Handel Nijverheid en Scheepvaart betreffende de benoeming van de directeur 1943, 1945 3 stukken
- 71** Stukken betreffende de overgang van de Afdeling Prijsvorming naar de Dienst van de Gemachtigde voor de Prijzen 1943, 1945 2 stukken
- 72** Stukken betreffende het al dan niet zakelijk gebruik van auto, telefoon en lampen bij de directeur thuis 1943, 1946 1 omslag
- 73** Briefwisseling met het Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart betreffende een competentiegeschil met de Nederlandse Landwacht over de inbeslagneming van goederen 1944 1 omslag
- 74** Stukken betreffende de opheffing en samenvoeging van het Rijksbureau voor Bouwmaterialen met het Rijksbureau voor glas, Keramiek en houtproducten, en de overdracht van 'houtproducten' aan het Rijksbureau voor Hout. 1945 1 omslag
- 75** Rapporten betreffende de taken en uitvoering der werkzaamheden van het de bijkantoren te Zwolle en Rotterdam 1945 1 omslag
- 76** Stukken betreffende competentiegeschillen bij taakuitvoering met het Tijdelijk Rijksbureau voor Glas, Keramiek en Houtproducten 1945 3 stukken
- 77-79** Stukken betreffende de geschiedschrijving van de sectie Keramische producten van het Rijksbureau voor Verwerkende Industrie, het Rijksbureau voor Glas, Keramiek en Houtproducten en het Rijksbureau voor Bouwmaterialen 1945-1948 3 omslagen
- 77** aantekeningen voor de geschiedschrijving
- 78** correspondentie over deze geschiedschrijving
- 79** eindverslag

80	Overzicht van de werkzaamheden van de Afdelingen 1946	1 omslag
81	Stukken betreffende de instelling van de Commissie van Advies voor de Import van Muziekinstrumenten 1946	1 omslag
82	Stukken betreffende de inkrimping van het rijksbureau 1948	1 omslag
273	Notities van de afdeling Controle en Organisatie bestemd voor de afdeling beheer Keramiek 1949	1 omslag
2.2.1.2 FINANCIËN		
83	Balansen 1940-1943	1 omslag
84	Begrotingen 1941-1943	1 omslag
85	Stukken betreffende interne financiële controle 1941-1945	1 omslag
86-89	Accountantsrapporten 1944-1948	4 omslagen
86	Sectie Keramische Industrie, Rijksbureau voor Glas, Keramiek en Houtproducten, over 1942-1944	
87	Rijksbureau voor Bouwmaterialen, over 1943 en 1945 <i>Zie ook inventarisnummer 89</i>	
88	Tijdelijk Rijksbureau voor Bouwmaterialen te Tilburg later Bijkantoor van het Rijksbureau voor Keramische Producten, over 1944-1945	
89	Rijksbureau voor Keramische Producten, over 1945-1947	
90	Grootboek over 1949 1949	1 deel
2.2.1.4 GEBOUWEN EN MATERIEEL		
91	Stukken betreffende huisvesting 1940-1945	1 omslag
2.2.1.5 PERSONEEL		
92	Ingekomen brieven en circulaire's betreffende financiële regelingen voor de rijksbureaus en het personeel 1942-1948	1 omslag
271	Stukken betreffende het plichtsverzuim en frauduleuze handelingen van de assistent-boekhouder 1942-1949	1 omslag

- 93 Stukken betreffende verdenking van collaboratie van een officier in civiele dienst die namens het Rijksbureau in Duitsland werkt
1946-1947 1 omslag
- 2.2.2 TAAKUITOEFENING**
- 2.2.2.1 TAAKUITOEFENING OP BASIS VAN DE DISTRIBUTIEWET 1939, DE PRODUCTBESCHIKKING(EN) EN DE DISTRIBUTIEBESCHIKKINGEN**
- 2.2.2.1.1 Voorbereiding en uitvoering van de regelgeving en het distributiebeleid in het algemeen**
- 94 Stukken betreffende vaststelling, wijziging en interpretatie van de Beschikkingen Verwerkende en Keramische industrie 1940 nr 1 en 2 en de beschikking 1942
1940-1943 1 omslag
- 95 Correspondentie betreffende de afbakening van de bemoeienissen van de rijksbureaus
1940-1946 1 omslag
- 96 Stukken betreffende de wijziging van distributiebeschikkingen in het kader van de omvorming van de rijksbureaux in 1943
1943-1944 1 omslag
- 97 Stukken betreffende de totstandkoming en interpretatie van de Beschikking Brillenoptiek
1943-1945 1 omslag
- 98 Stukken betreffende de totstandkoming en wijziging van de Meubeldistributiebeschikking" 1943 en de Beschikking Vervaardiging Meubelbeslag
1943-1944 1 omslag
- 99 Stukken betreffende regelingen en beschikkingen inzake uurwerken
1944 4 stukken
- 100 Stukken betreffende de uitvoering van de Beschikking Waterpassen en Schietloden
1944 2 stukken
- 101 Stukken betreffende leemten in de distributiewetgeving
1944 2 stukken
- 102 Rapport, Samenvatting van de Herstelwetgeving
1945 1 stuk
- 103 Overzichten van de distributieregelingen voor glas en keramiek
[1945] 3 stukken
- 104 Stukken betreffende herziening van de cementdistributie
1945, 1946 2 stukken
- 105 Stukken betreffende de distributieregelingen voor bouwmaterialen
1945-1947 1 omslag

- 106** Stukken betreffende de Keramische Productenbeschikking 1945 en de daarbij behorende distributieregelingen
1945-1948 1 stuk
- 107** Briefwisseling met de Centrale Dienst Economische Controle betreffende regulering van de vervaardiging van gebruiksaardewerk
1947 2 stukken
- 2.2.2.1.2 Uitvoering van product- en distributiebeschikkingen**
- 108** Stukken betreffende de verschaffing van goederen aan de getroffen van het bombardement van Rotterdam
1940-1941 1 omslag
- 109** Stukken betreffende kwaliteitscontrole en normalisatie van eindproducten
1940-1942 1 omslag
- 110** Ingekomen berichten van het Ministerie Handel Nijverheid en Scheepvaart betreffende benoemingen van bewindvoerders in bedrijven op basis van de Verordening Behandeling van Vijandig Vermogen en de Verordening Verwijdering Joden
1940-1944 1 pak
- 111** Stukken betreffende het weer in verkeer brengen van in beslag genomen goederen
1941-1942 1 omslag
- 112** Geheimhoudingsverklaringen van secretarissen van de bedrijfsorganisaties
1942 1 omslag
- 113** Stukken betreffende de indeling en verdeling in vakgroepen van het bedrijfsleven op het taakgebied van het Rijksbureau en de liquidatie van de Raad voor het Bedrijfsleven (Organisatie Woltersom)
1940-1949 1 omslag
- 114** Uitgaande brief aan de secretaris-generaal van Handel, Nijverheid en Scheepvaart betreffende de vervanging van metalen artikelen door keramische producten
1941 1 stuk
- 115** Stukken betreffende bemoeienis van de Duitsers met de grootte van de productie en leverantie van goederen
1941-1944 1 omslag
- 116-154, 272** Stukken betreffende de productie, distributie, in- en export van diverse producten
1941-1950 1 pak, 39 omslagen
- 272** aluminiumcement, 1945-1949
- 116** asbestvezels, 1948
- 117** basalt, 1946
- 118** dakleien, 1946-1949
- 119** dakpannen, 1946-1949
- 120** draineerbuizen, 1947-1948
- 121** gips en gipsplaten, 1946-1949
- 122** glas, 1941-1949, 1 pak

123	graniet, 1946-1947	
124	gresbuizen, 1946-1948	
125	hardsteen, 1946-1947	
126	huishoudelijk aardewerk en glas, 1945-1949	
127	inmaakglas, 1944-1949	
128	isolatiemateriaal, 1946-1948	
129	ivoor, 1946-1947	
130	kalk, kalksteen en kalkzandsteen, 1942-1949	
131	kerstboomballen, 1948	
132	klei, 1945-1949	
133	klinkerkeien, 1949	
134	kwartsmeel, 1946-1949	
135	magnesiet, 1946	
136	marmar, 1946-1947	
137	metselstenen, 1946-1949	
138	meubelen, 1943-1945	
139	muziekinstrumenten, 1946-1948	
140	natuursteen, 1946-1949	
141	plaatmateriaal voor de bouw, 1947	
142	plastics, 1949-1950	
143	porselein, 1946-1949	
144	sanitair aardewerk, 1946-1949	
145	schuur en slijpmiddelen, 1946-1949	
146	serviesgoed, 1942-1948	
147	sieraardewerk, 1946-1948	
148	siertegels, 1942	
149	slakkenwol (een soort steenwol), 1949-1950	
150	speelgoed, 1948-1949	
151	steengaas, 1946-1949	
152	vuurvast materiaal, 1947-1949	
153	wand- en vloertegels, 1947	
154	zand en grind, 1946-1949	
155	Ingekomen nota van het Bureau Grondstoffen van het Ministerie van handel, Nijverheid en Scheepvaart voor het College van Handel en Nijverheid betreffende schaarste en productie van keramische producten en glas 1943	1 stuk
156	Uitgaande brief aan de Directie van Handel en Nijverheid betreffende de rationalisatie van de productie 1943	1 stuk
157	Correspondentie met diverse Duitse instellingen betreffende de levering van serviesgoed 1943-1944	1 omslag
158	Rapporten betreffende het in distributie nemen van consumenten-artikelen die nog vrij zijn 1944, 1945	2 stukken
159	Overzicht van de economische toestand van het bedrijfsleven in de keramische-, glas-, en houtverwerkende industrie over september-december 1944 1945	1 stuk

- 160** Overzicht van de beperkende factoren op de productie van de aardewerkindustrie 1946 1 stuk
- 161** Correspondentie betreffende klachten van bouwbedrijven over het niet leveren door handelaren van bouwmaterialen op grond van de Regeling tot Behartiging der Samenwerking in het Bouwbedrijf 1946-1948 1 omslag

2.2.2.1.3 Inschrijving van ondernemingen

- 162** Stukken betreffende de inschrijving door het Rijksbureau van A.P. van der Bergh te 's-Hertogenbosch als handelaar in oude flessen 1941 1 omslag
Dossier, als voorbeeld bewaard
- 163** Model-inschrijfformulieren 1940-1945 1 omslag
- 164** Lijsten met aanvullingen en wijzigingen op de lijst van ingeschreven ondernemingen 1942 2 stukken

2.2.2.1.4 Onderzoek naar voorraden, productie, verwerking en gebruik

- 165** Stukken betreffende een enquête van het General Kommissariat für Finanz und Wirtschaft die onder de keramische industrie verspreid moest worden 1942 1 omslag
- 166** Enquêteformulieren betreffende voorraad, omzet en productie, gedeeltelijk ingevuld 1941-1946 1 omslag
- 167** Rapporten van serviesgoed-enquêtes 1942 1 omslag
- 168** Stukken betreffende de enquêtes bij het bedrijfsleven 1945-1949 1 omslag

2.2.2.1.8 Verlening van vergunningen

- 169** Modelvergunningen voor koop, verkoop, verbruik, verwerking, invoorraad houden en afleveren van goederen 1941-1946 1 omslag
- 170** Maandelijkse overzichten van vergunningverlening, opgemaakt door Sectie Distributie Keramiek in april-mei 1945 en opgemaakt door de Distributie Administratie, februari 1946 - juli 1947 1945-1947 1 omslag

2.2.2.1.9 Inning van bijdragen, inschrijvings- en consentgelden

- 171** Stukken betreffende boeteverklaringen en bankgaranties die bedrijven moeten afgeven

	1940-1942	1 omslag
172	Stukken betreffende de heffing van consentgelden, bijdragen in de kosten en de inkomsten van het Rijksbureau 1940-1946	1 omslag
173	Modelformulieren voor consentgeldheffing 1941-1942	1 omslag
174	Stukken betreffende de vordering van de kostenomslag op N.V. Brederode's bouwbedrijf door het Rijksbureau voor Bouwmaterialen, voortgezet door het Rijksbureau voor Keramische Producten 1941-1946 Bevat enige circulaires van het Rijksbureau bouwmaterialen betreffende de kostenomslag	1 omslag
175	Stukken betreffende het opleggen en vorderen van boeten en kostenomslagen van bedrijven 1944-1949	1 omslag
176	Stukken betreffende het vorderen van niet aan het rijksbureau betaalde kostenvergoedingen 1946	1 omslag
177	Stukken betreffende de kostenomslagregeling 1946	1 omslag

2.2.2.2 UITVOERING VAN AAN HET RIJKSBUROU GEDELEGEERDE TAKEN

2.2.2.2.1 Regeling de in- en uitvoer

178	Ingekomen circulaires van het Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart betreffende de in- en uitvoer 1940-1942	1 omslag
179	Instructie van het Rijksbureau inzake de te volgen procedure bij de uitvoer van goederen 1941	1 stuk
180	Correspondentie met Duitse importfirma Krawehl betreffende de levering van Nederlandse keramiek aan Duitsland 1944	1 omslag
181	Correspondentie met de Stichting Cement-Centrale voor Nederland betreffende de import en betaling van door de regering aangeschafte cement uit Engeland 1945-1947	1 omslag
182	Stukken betreffende de import en prijsvorming van cement 1945-1946	1 omslag
183	Stukken betreffende de invoer, verzekering en controle van en heffingen over door de regering aangekochte overzeese goederen 1945-1946	1 omslag
---	Stukken betreffende de in- en export van diverse producten	

1941-1950

Zie inventarisnummers 116-154

- 184-185** Stukken betreffende de planning van het handelsverkeer
1946-1950
- 184** met Hongarije, Griekenland, Frankrijk, Finland, Engeland, Polen, Portugal, Roemenië, Rusland, Ierland
- 185** met de Nederlandse-Antillen, Argentinië, Brazilië, Bulgarije, Canada, China, Columbia, Cuba, Egypte, Duitsland, Peru, Paraguay, Oostenrijk, Noorwegen, Mexico, Joegoslavië, Japan, Italië, Israël, Indonesië
- 186** met België, Denemarken, Spanje, Suriname, Tsjechoslowakije, Turkije, Uruguay, Verenigde Staten van Amerika, IJsland, Zuid-Afrika, Zweden, Zwitserland. 3 pakken
- 187** Rapporten betreffende grondstoffen, productie en levering op het gebied van de bouwmaterialen in Duitsland 4 stukken
1947
- 188** Richtlijnen met betrekking tot de import uit en export naar Duitsland 1 stuk
1947
- 189** Brief en aantekeningen betreffende de manier van verdelen van de invoercontingenten over de bedrijven 2 stukken
1948
- 2.2.2.2 Vordering van voorraden**
- 190** Stukken betreffende de vordering van goederen 1 omslag
1940-1943
- 191** Stukken betreffende het geschil, inzake de betaling van in 1943 gevorderde goederen, tussen de Gooische Metaal Handel I. Hamel en zoon en de staat 1 omslag
1945-1946
- 192** Stukken betreffende de vordering van serviesgoed bij de firma's Kalleveen te Amersfoort en Haubrich te Utrecht 1 omslag
1946
- 2.2.2.3 Prijsvorming en prijsbeheersing**
- 193** Circulaires betreffende doorberekening van de omzetbelasting in de prijzen 1 omslag
1940-1941
- 194** Circulaires betreffende vorming en beheersing van de prijzen 1 omslag
1940-1942
- 251-270** Stukken betreffende de prijsvorming, prijsbeheersing en controle van de prijzen 19 omslagen, 1 pak
1943-1945
- 251** Aardewerk en keramiek 1940-1945, pak
- 252** Afsluitmateriaal voor jampotten 1944
- 253** Binnenflessen van thermosflessen 1944
- 254** Borstelwerk 1943-1945

255	Brilmonturen en -glazen 1944-1945
256	Closetzittingen 1944
257	Dakpannen 1940-1942
258	Feestartikelen 1944
259	Hockeysticks 1944
260	Isoleerflessen 1944-1945
261	Kalkzandsteen 1940-1943
262	Kammen 1944-1945
263	Krijt 1941-1942
264	Lampen 1943-1944
265	Metselstenen 1940-1944
266	Rubber conserveringen 1944-1945
267	Sanitaire artikelen 1941-1945
268	Snaren en catgut 1943-1945
269	Straatstenen 1941-1944
270	Vuurvaste producten 1941-1943

2.2.2.2.5 Uitvoering Bedrijfsvergunningenbesluit 1941

195	Stukken betreffende het verlenen van bedrijfsvergunningen 1940-1949	1 omslag
196	Stukken betreffende aanvragen van bedrijfsvergunningen door bedrijven 1942-1943	1 pak
197	Registers van verleende bedrijfsvergunningen 1945-1949	1 omslag
198	Maandstaten van verleende bedrijfsvergunningen 1945-1949 Gebruikt als basis voor de maandverslagen van de afdeling Bedrijfsvergunningen, bevat meer informatie dan deze maandverslagen. Zie inventarisnummer 53	1 omslag

2.2.2.2.7 Medewerking aan de afwikkeling van oorlogsgevolgen

199	Stukken betreffende de werkzaamheden van de Commissie Centrale Voorziening Rotterdam. 1945 Deze commissie werkte ten behoeve van oorlogsslachtoffers	2 stukken
200	Stukken betreffende de samenwerking met de Gemachtigde voor de Wederopbouw 1945	2 stukken
201	Verslag van een bespreking ten behoeve van de recuperatie van goederen uit Duitsland 1945	1 stuk
202	Voorschrift betreffende het beheer van vijandelijk en soortgelijk vermogen (1945)	1 stuk
203	Stukken betreffende de inbeslagneming en afwikkeling van oorlogsbuit in Nederland 1945-1948	1 omslag

-
- 204** Stukken betreffende de raming van de behoefte aan bouwmaterialen voor de bouwplannen van de rijksoverheid
1946-1949 1 omslag
- 205** Briefwisseling met het College van Algemene Commissarissen voor de Wederopbouw betreffende distributie van bouwmaterialen
1947 3 stukken
- 206** Briefwisseling met War Crimes Branch, Netherlands War Crimes Commission, Investigation Team Munich betreffende een eventuele vervolging van de voormalige Duitse Referent für Stein, Erde und Keramik W.V.U. Thümmel
1947 2 stukken
- 207** Ingekomen stukken betreffende de uitvoering van het Marshallplan
1947-1949 1 pak
- 208** Correspondentie met de Centrale Dienst voor In- en Uitvoer en het Ministerie van Economische zaken betreffende de leningen voor importen door de International Bank for Reconstruction and Development (Interbank)
1947-1948 1 omslag
- 209** Stukken betreffende de uitvoering van het 1.3 miljard écard program
1948 1 omslag
- 210** Stukken betreffende de lange termijnplanning van de economische ontwikkeling in Nederland voor de jaren 1952-1953 ten behoeve van de Organisation for European Economic Cooperation
1948 1 omslag
- 211** Stukken betreffende in- en export in de budgetjaren 1948/49 en 1949/50 in het kader van de economische herstelmaatregelen van de Organisation for European Economic Cooperation
1948-1950 1 pak

2.2.2.3 UITVOEREN VAN CONTROLE EN OPLEGGEN VAN SANCTIES

- 212** Stukken betreffende de uitvoering van controles
1941-1946 1 omslag
- 213** Stukken betreffende onderzoeken bij bedrijven naar overtredingen van de wettelijke voorschriften
1941-1947 1 pak
- 214** Rapporten betreffende onderzoeken naar de invulling van de enquêtes inmaakglazen
1944 1 omslag
- 215** Briefwisseling met het Ministerie van Economische Zaken betreffende fraude met glasbonnen door personeel van de Bond van Autohandelaars en Garagehouders (B.O.V.A.G.)
1947 1 omslag

2.3 GEDEPONEERDE ARCHIEVEN

2.3.1 TIJDELIJK RIJKSBUREAU VOOR GLAS EN KERAMIEK IN HET BEVRIJDE NEDERLAND, 1944 - 1945

- 216** Circulaires en mededelingen
1944-1945 1 omslag
Bevat ook enige stukken van voor de splitsing van het tijdelijke rijksbureau in een voor Glas en Keramiek en een voor Houtproducten
- 217** Verslagen
1945 1 omslag
- 218** Notulen van de Raad van Bijstand
1945 5 stukken
- 219** Rapport over de economische toestand van de industrie
1945 1 stuk
- 220** Circulaires, voorgedrukte standaardbrieven en formulieren, genummerd van het Bureau voor de Zuidelijke Provinciën van het Rijksbureau voor Keramische Producten in Tilburg
1945 1 omslag
- Vervallen, overgebracht naar het archief van het Rijksbureau voor Hout

2.3.2 DUITSE BEVOLLMÄCHTIGTE BIJ HET RIJKSBUREAU VOOR GLAS, KERAMIEK EN HOUTPRODUCTEN, 1940 - 1944

2.3.2.1 NIET NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN

- 224** Ingekomen circulaires en dienstberichten van de Hauptabteilung Gewerbliche Wirtschaft
1941-1944 1 omslag
- 225-231** Correspondentie met Nederlandse en Duitse instanties
1943-1944
- 225** Abteilung Gewerbliche Wirtschaft
- 226** Abteilung Preisbildung van de General Kommissar für Finanz und Wirtschaft van de Reichskommissar für die Besetzten Niederländische Gebiete
- 227** Bevollmächtigten bij andere rijksbureaus en andere rijksbureaus
- 228** Duitse militaire autoriteiten
- 229** Nederlandse bouwmaterialen bedrijven
- 230** Nederlandse keramische bedrijven
- 231** Reichsstelle Glas, Keramik und Holzverarbeitung te Berlijn, 7 omslagen
- 232** Brieven van het Rijksbureau voor Keramiek en het Rijksbureau voor Bouwmaterialen aan Duitse instanties die via de Bevollmächtigte zijn verzonden, doorslagen
1943-1944 1 omslag

2.3.2.2 NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN

233	Stukken betreffende de Nederlandse keramische industrie en de rationalisatie daarvan 1943	1 omslag
234	Overzichten van de organisatie en personele bezetting van de Duitse Reichsstelle Glas, Keramik und Holzverarbeitung, de Abteilung Gewerbliche Wirtschaft en de Duitse Bevollmächtigten 1943	3 stukken
235	Stukken betreffende de Arbeitseinsatz 1943-1944	1 omslag
236	Stukken betreffende grondstoffen voor de borstelindustrie en de export daarvan naar Duitsland 1943-1944	1 omslag
237	Correspondentie met diverse instanties betreffende de levering van bouwmaterialen 1943-1944	1 omslag
238	Ingekomen maandoverzichten van productie en levering aan Duitsland van keramische fabrieken 1943-1944	1 omslag
239	Overzichten van het personeel van baksteen-, dakpannen- en cementfabrieken 1943-1944	1 omslag
240	Correspondentie betreffende bedrijfssluiting 1944	1 omslag